

Ἡ Θεοτόκος Μυσταγωγὸς στο Μυστήριο τῆς Εὐσπλαγγνίας τοῦ Θεοῦ

Σεβασμιώτατε Ἐπίσκοπε Τριάδιστα κύριε Φώτιε·
Ἀγαπητοὶ συμπρεσβύτεροι καὶ συνδιάκονοι·
Ἄσώτατοι Ἀδελφοί, Πατέρες καὶ Μητέρες·
Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοὶ καὶ Ἀδελφές·

Σήμερον ἡ Χάρις τοῦ Ἀγίου Πνεύματος ἡμᾶς συνήγαγε· «δεῦτε ἀναβῶ-
μεν εἰς τὸ Ὅρος Κυρίου»!...¹

Σήμερα, ὁ μεγαλοφρονότατος Προφήτης Ἡσαΐας μᾶς προτρέπει, γιὰ
δεύτερη φορὰ στὸν μῆνα Αὐγούστο, σὲ μίαν μυστικὴν καὶ ἱερὰν ἀνάδασιν
στὸ νοητὸν Ὅρος, στὸ ἅγιο καὶ ἔμ-
ψυχον Ὅρος τοῦ Θεοῦ, τὴν Ὑπερ-
ευλογημένη Μητέρα τοῦ Σωτῆρός
μας Χριστοῦ, τὴν Πάναγνον Θεοτό-
κον.

Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, ἀξιωθήκαμε
νὰ ἀναβῶμεν στὸ Ὅρος Θαβώρ,
ὅπου ἐν τῷ Ἀκτίστῳ Φωτί, μέσα
στὴν ἄπλετον φωτοχυσία τῆς θείας
Μεταμορφώσεως, μνηθήκαμε στὸ *Μυστήριο τῆς Θεώσεως* τοῦ Ἀνθρώπου.

Διδαχθήκαμε, ὅτι γιὰ νὰ φθάσουμε στὴν *Θέα τοῦ Θεοῦ*, θὰ πρέπει νὰ
χρησιμοποιήσουμε τὴν ἱερὰν κλίμακα τῆς *Πράξεως* καὶ τῆς *Θεωρίας*:
καθαρίζοντες δηλαδὴ τὸν *Νοῦν* καὶ τὴν *Καρδίαν* μέσω τῆς *Πράξεως*,
ἤγουν τῶν περιεκτικῶν Ἀρετῶν τῆς Ταπεινώσεως, τῆς Ἀγάπης καὶ τῆς
Ἀγνότητος, ἀδιαλείπτως προσευχόμενοι καὶ συνεχῶς κοινωνοῦντες τῶν
Ἀχράντων Μυστηρίων, εἰσερχόμεθα ὁλονὲν καὶ περισσότερον στὴν
Θεωρία, στὴν ἐμπειρία τοῦ *Φωτισμοῦ* τοῦ *Νοῦς* καὶ τῆς *Καρδίας*: μᾶς
δίδεται ἡ χριστο-αἰσθησις τῆς *Θεώσεώς* μας, ὅτι ἐνοικεῖ δηλαδὴ καὶ
παραμένει ἐνυποστάτως πλέον στὴν *Καρδία* μας ἡ ἔλλαμψις τοῦ Ἀγίου
Πνεύματος καὶ ἡ ὕπαρξις μας ἔχει γίνει *Ναὸς* τῆς Ἀγίας Τριάδος.

* * *

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοὶ καὶ Ἀδελφές·

Επειδὴ διὰ τῆς ἐνδόξου Μεταμορφώσεως μνηθήκαμε στὸ μεγάλο αὐτὸ
Μυστήριο τῆς Θεώσεώς μας ἐν τῷ Ἀκτίστῳ Φωτί τῆς Ἀγίας Τριάδος,

τὸ θεοβάδιστον Ὅρος Θαβὼρ ἐσκήρτησε καὶ σκιρτᾷ ἀπὸ ἀγαλλίασι καὶ δοξολογεῖ τὸν Κύριο καὶ προσκαλεῖ τὸ ἄλλον Ὅρος, τὸ ἀγιώτατο καὶ πάμφωτον Ὅρος τῆς Θεοτόκου, νὰ σκιρτήσῃ σήμερα μαζί του καὶ νὰ συνδοξάσῃ τὸ Ὄνομα τοῦ Σωτῆρος μας.

Στὸ πνευματικὸ αὐτὸ Πανηγύρι μετέχει εὐφροσύνας καὶ ἐν ἀγαλλιάσει σύμπασα ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, τοιουτοτρόπως δὲ ἐκπληρώνεται ἀλληγορικῶς ὁ λόγος τοῦ ἱεροῦ Ψαλμωδοῦ: «Θαβὼρ καὶ Ἐρμών, ἐν τῷ Ὄνομάτι Σου ἀγαλλιᾶσονται»².

Ἄλλά, πῶς θὰ ἀνταποκριθοῦμε στὴν προφητικὴ πρόσκλησι, νὰ ἀναβῶμεν δηλαδὴ στὸ δεῦτερον αὐτὸ καὶ πλήρες Φωτὸς Ὅρος τῆς Θεοτόκου; Καὶ ποῖος ὁ σκοπὸς αὐτῆς τῆς ἀναβάσεως;

Ὅπως καὶ στὸ Ὅρος Θαβὼρ, τοιουτοτρόπως καὶ στὸ θεομητορικὸν Ὅρος ἡ ἀνάβασις πρέπει νὰ γίνῃ μὲ τὴν ἱερὰν κλίμακα τῆς «καθαρότητας» καὶ τοῦ «ἀπαθοῦς καὶ θείου πόθου, καὶ τοῦ ἁῦλου καὶ ἀλήκτου ἔρωτος» πρὸς τὴν Ἀχραντον Μητέρα τοῦ Θεοῦ³.

Καὶ ὅταν ἀναβῶμεν, θὰ ἀξιωθοῦμε, ὑπὸ τὴν ὀλόφωτον θεομητορικὴν Σκέπη, νὰ μνηθοῦμε στὸ μέγα **Μυστήριον τῆς Εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ**.

Θὰ διδαχθοῦμε, ὅτι τότε μόνον θὰ φθάσουμε στὸ *καθ' ὁμοίωσιν* καὶ τὴν *θέωσιν*, ὅταν ἡ καρδιά τῆς *Πράξεως* εἶναι ἡ **Εὐσπλαγχνία**, ὅταν γίνουμε οἰκτιρμονες, ὅπως εἶναι Οἰκτιρῶν ὁ Οὐράνιος Πατέρας μας: «Γίνεσθε οὖν οἰκτιρμονες», λέγει ὁ Χριστὸς μας, «καθὼς καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν Οἰκτιρῶν ἐστὶ»⁴ δηλαδὴ νὰ γίνετε εὐσπλαγχνικοὶ καὶ συμπονετικοὶ στὶς θλίψεις καὶ δοκιμασίαις τοῦ Ἀδελφοῦ Σας, διότι ὁ Θεὸς εἶναι «πολύσπλαγχνος καὶ οἰκτιρῶν»⁵.

Στὸ ἀγιώτατο αὐτὸ Ὅρος, ἡ Θεοτόκος μᾶς ὑπενθυμίζει, ὅτι δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ εἴμεθα ἐλεύθεροι ἀπὸ τὴν **ἐμπάθεια**, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχουμε ἐνδυθῆ ὡς ἱμάτιον τὴν **συμπάθεια**: «ἐνδύσασθε», μᾶς παραγγέλει ἡ Μητέρα τοῦ Θεοῦ, «σπλάγγνα οἰκτιρμοῦ»⁶.

«Βλέπεις τὴν ἀκρίβεια τοῦ λόγου», ἐρωτᾷ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, «καὶ ὅτι θέλει νὰ εἴμεθα συνεχῶς ἐλεήμονες; Διότι, δὲν εἶπε ἀπλῶς “ἐλεήσατε”, ἀλλὰ “ἐνδύσασθε”. Ὡστε, ὅπως τὸ ἱμάτιον εἶναι πάντοτε μαζί μας, ἔτσι πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἡ ἐλεημοσύνη. Καὶ δὲν εἶπε ἀπλῶς “ἐλεημοσύνη”, ἀλλὰ “φιλευσπλαγχνία”, γιὰ νὰ μιμηθοῦμε φυσικὴ φιλοστοργία»⁷.

Οἱ θεοτοκόφιλοι εὐσεβεῖς προστρέχουν πάντοτε στὴν Μητέρα τοῦ Θεοῦ, προκειμένου νὰ τοὺς δοθῇ τὸ ἅγιο αὐτὸ ἱμάτιον τῆς οἰκτιρμονος καὶ ἐλεήμονος καρδίας· ἐπικαλοῦνται Αὐτὴν ὡς *ἄβυσσον καὶ πηγὴν τῆς Εὐσπλαγχνίας*· μεγαλύνουν Αὐτῆς τὴν *ἄμετρον καὶ ἄφατον Συμπάθειαν*·

προσφεύγουν σὸν ποταμὸν τὸν γλυκερὸν καὶ τὸν θυθὸν καὶ τὰ σπλάγχνα τοῦ Ἐλέους Αὐτῆς· καὶ ἀπαριθμοῦν τοὺς ἀμέτρους Αὐτῆς **Οἰκτιροὺς** πρὸς αὐτούς⁸.

* * *

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοὶ καὶ Ἀδελφές·

Η Ἀγιοτάτη Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας ἀπευθύνει καθημερινῶς χαιρετισμὸν μέγαν καὶ ὑψηλὸν στὴν Ἄχραντον Μητέρα τοῦ Θεοῦ: «Χαῖρε δι' ἧς ἐνεδύθημεν δόξαν»⁹.

Ἄρά γε, ποιά εἶναι ἡ δόξα αὐτή; Εἶναι αὐτὸς ὁ Ἴδιος ὁ Κύριός μας, τὸν Ὅποῖον ἐνδύομεθα σὸ ἅγιο Βάπτισμά μας: «Ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε»¹⁰, μᾶς βεβαιώνει ὁ θεῖος Παῦλος.

Τὸ ἐνδύμά μας εἶναι λαμπρότατο καὶ βασιλικό, εἶναι αὐτὸς Οὗτος ὁ ἐνδοξος Βασιλεύς, ὁ Οἰκτίρμων Θεός μας, μὲ τὸν Ὅποῖο εἴμεθα τοσοῦτον ἠνωμένοι, διὰ τοῦ ἱεροῦ Βαπτίσματος καὶ τῆς θείας Εὐχαριστίας, ὥστε «ζῶμεν οὐκέτι ἡμεῖς, ζῆ δὲ ἐν ἡμῖν Χριστός»¹¹.

Ἰμάτιό μας λοιπὸν ὁ Χριστός, δηλαδή ἡ **Εὐσπλαγχνία**. Καὶ γι' αὐτὸ κέντρο τῆς Πράξεως στὴν ἐν Χριστῷ Ζωὴ εἶναι ἡ **Εὐσπλαγχνία**. Αὐτὴ ἡ τόσο λησμονημένη, ἀλλὰ σωτηριωδεστάτη ἀλήθεια ἐκπέμπεται σήμερα ἀπὸ τὸ πάμφωτον Ὅρος τῆς Θεοτόκου.

«Χωρὶς Παρθενία», λέγει καὶ πάλι ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος, «εἶναι δυνατὸν νὰ ἰδοῦμε τὴν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Χωρὶς ἐλεημοσύνη ὅμως αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον. Διότι αὐτὴ τὰ περιέχει ὅλα καὶ εἶναι ἀπὸ τὰ πλέον ἀπαραίτητα. Ἐπομένως», καταλήγει ὁ Χρυσορρήμων, «πολὺ σωστὰ ἐχαρακτήρισαμε αὐτὴν ὡς καρδιὰ τῆς ἀρετῆς»¹².

Μάλιστα, οἱ οὐρανόφρονες Ἅγιοι Ἀπόστολοι μᾶς ὀμιλοῦν ἀναλυτικώτερα γιὰ τὸν τρόπο, μὲ τὸν ὅποῖο πρέπει νὰ ἐκφράζεται ἡ **Εὐσπλαγχνία**, ὥστε νὰ μὴν ὑποβιδιάζεται καὶ ἐξαντλῆται αὐτὴ σὲ μία τυπικὴ πρᾶξι ἐλεημοσύνης στὸν Ἀδελφό μας.

Διὰ τῆς **Εὐσπλαγχνίας** πρὸς τὸν πλησίον μας γινόμεθα «εὐσπλαγχνοι»¹³, δηλαδή ἔχουμε πονετικὴ καὶ τρυφερὴ καρδιά· γινόμεθα «φιλόστοργοι»¹⁴, δηλαδή στοργικοὶ καὶ τρυφεροί· γινόμεθα «συμπαθεῖς»¹⁵, συμπάσχουμε καὶ συμμετέχουμε στὶς λύπες καὶ τὶς χαρὲς τοῦ Ἀδελφοῦ μας· γινόμεθα «φιλάδελφοι»¹⁵, δηλαδή ἀγαποῦμε τοὺς ἄλλους ὡς Ἀδελφούς μας· γινόμεθα «φιλόφρονες»¹⁵, δηλαδή περιποιητικοὶ καὶ εὐγενεῖς, εὐπροσῆγοροι καὶ γλυκεῖς· γινόμεθα «χρηστοί»¹⁶, δηλαδή ἀγαθοί, χρήσιμοι καὶ εὐεργετικοί· γινόμεθα ἐν ἐνὶ λόγῳ «μιμητὰ Θεοῦ» καὶ «περιπατοῦμεν ἐν ἀγάπῃ»¹⁷.

* * *

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί μου καὶ Ἀδελφές μου

Τὸ μήνυμα τῆς σημερινῆς Θεομητορικῆς Ἑορτῆς, στὸ ὁποῖο μᾶς ἐμυσταγώγησε ἡ Πάναγνος Μητέρα τοῦ Θεοῦ, εἶναι ὅτι ὀφείλουμε νὰ καλλιεργοῦμε μὲ ἐπίτασι τὴν **Εὐσπλαγχνία** ἐντὸς ἐνὸς κόσμου πλήρους συγχύσεως καὶ ὑλοφροσύνης.

Διὰ τῆς **Εὐσπλαγχνίας** μαρτυροῦμε καὶ φανερώνομε τὸν Σαρκοθέντα καὶ Ἀναστάντα Χριστὸ καὶ Θεὸ μας ὡς τὸ ἐσώτατο μυστήριον τῆς ὑπάρξεώς μας καὶ ὡς τὴν μοναδικὴ Ἐλπίδα τοῦ κόσμου.

Εἶναι ἐπείγον νὰ ἀνακαλύψουμε ἐκ νέου τὴν πνευματικὴ μας ταυτότητα, νὰ ξεπεράσουμε δηλαδὴ τὸν θρησκευτικὸ ἀτομικισμό καὶ νὰ ἐπανέλθουμε στὴν καρδιά τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τρόπου ὑπάρξεως, ἦγουν στὸν ἐλεήμονα τρόπο ζωῆς· μόνον διὰ τοῦ Ἀδελφοῦ μας καὶ μαζί μὲ τὸν Ἀδελφὸ μας θὰ συναντήσουμε τὴν Ζωή, δηλαδὴ τὸν Σωτῆρα μας Χριστὸ καὶ θὰ συμμετάσχουμε στοὺς Γάμους τοῦ Ἀρνίου.

Στὴν ἐν Χριστῷ πορεία μας πρὸς τὰ Ἔσχατα, τὸ **Μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας** πρέπει νὰ εἶναι συνδεδεμένο ἀρρήκτως μὲ τὸ **Μυστήριον τοῦ Ἀδελφοῦ**· δὲν νοεῖται στὴν Παράδοσί μας **Εὐχαριστία-Δεῖπνο** χωρὶς **Διακονία-Θυσία**, δὲν νοεῖται δηλαδὴ Ἀγάπη καὶ Ἐνωσις μὲ τὸν Θεὸ χωρὶς **Εὐσπλαγχνία** πρὸς τὸν Ἀδελφὸ μας.

Ἀπαιτεῖται λοιπόν, διὰ μέσου τῆς **Εὐσπλαγχνίας**, νὰ εὐρισκώμεθα σὲ συνεχῆ νῆψι καὶ προσευχή, γιὰ νὰ ἀποφύγουμε τὸν θανάσιμο κίνδυνον μᾶς νοσηρᾶς ἐσωστρέφειας.

Ἐνῶ τὸ ταχέως ἀποχριστιανιζόμενο περιβάλλον μας μᾶς ὠθεῖ νὰ κλεισθοῦμε σὲ ἓνα «ιδιότυπο καθεστῶς αὐτάρκειας (σέκτας)», ἡ ἐν Χριστῷ **Εὐσπλαγχνία**, ὡς ἐλεήμων τρόπος ζωῆς, καλλιεργεῖ τὴν γνήσια κοινωνικότητα, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς θυσιαστικῆς Ἀγάπης καὶ τῆς Διακονίας τοῦ Ἀδελφοῦ.

* * *

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί καὶ Ἀδελφές·

Θαβώ καὶ Ἐρμών, ἐν τῷ Ὄνόματι τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τῆς Θεοτόκου, ἀγαλλιᾶσονται!...

Ἄπασα ἡ Ἐκκλησία, «πεποικιλμένη τῇ θεῖα δόξῃ», χαίρουσα «χαρᾶ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῃ»¹⁸, ὑπακούει σήμερον στὴν προφητικὴ κλῆσι καὶ ἀναβαίνει στὸ Ὄρος Κυρίου, τὴν Ἀχραντον Μητέρα τοῦ Θεοῦ, καὶ μυεῖται στὸ μέγα **Μυστήριον τῆς Εὐσπλαγχνίας**.

«Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ τὸν Μονογενῆ», «γενόμενον ἐκ γυναικός», «ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς Αὐτὸν ἔχῃ Ζωὴν Αἰώνιον»¹⁹.

Ἡ Θεοτόκος ἀπὸ τὴν στιγμή πού ἐδάγεισε ἀπειρογάμως σάρκα στὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἔγινε γιὰ ὅλη τὴν Κτίσι μία ὑπερφυῆς Πηγὴ, ἀενάως βρύουσα ποταμούς **Οἰκτιρῶν, Εὐσπλαγχνίας, Συμπαθείας** καὶ **Ἐλέους**.

Μέσω Αὐτῆς, ἐνωθήκαμε μὲ τὴν Ἄβυσσο τοῦ Ἐλέους· διὰ μέσου Αὐτῆς, ποτιζόμεθα μὲ τὸ Ὑδωρ τὸ Ζῶν τοῦ Ἐλέους· καὶ δι' Αὐτῆς, ὡς ἀνανεώ-
νουμε διαρκῶς τὸν *Ἐλεήμονα Τρόπο Ζωῆς*, διότι **ὁ Κόσμος θὰ σωθῆ
μόνο διὰ τῆς ἐν Χριστῷ Εὐσπλαγχνίας**.

Αὐτῷ τῷ Σωτῆρι ἡμῶν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ Αὐτοῦ Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ Πνεύματι, πρέπει δόξα, προσκύνησις καὶ εὐχαριστία, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν!

Σόφια Βουλγαρίας
15.8.2011, † Κοίμησις Θεοτόκου

† Ὁ Ὁρεῶν Κυπριανὸς

1. Ἦσ. β´ 3.
2. Ψαλμ. πη´ 13. Τὰ δύο αὐτὰ ὠραϊότερα ὄρη τῆς Ἁγίας Γῆς προσωποποιῶνται, ὡς ἐκπροσωποῦντα δὲ «πᾶσαν τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας», εἶναι μάρτυρες τῆς θείας μεγαλοπρεπειᾶς. Τοιουτοτρόπως, ἡ Νέα Ἁγία Γῆ, ἡ ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς γῆς Ἀγιωτάτη Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀγάλλεται διὰ τὰ ἐν Αὐτῇ καὶ δι' Αὐτῆς μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ.
3. Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ, Ε.Π.Ε. τ. 11, σελ. 312/Ἄξιολογία ΝΓ', *Εἰς τὴν πρὸς τὰ Ἁγία τῶν Ἁγίων Εἴσοδον καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς θεοειδῆ Βίον τῆς Πανυπεράγου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας*, § 39.
4. Λουκ. ς´ 36.
5. Ἰακώβ. ε´ 11.
6. Κολασ. γ´ 12.
7. Ἰ. Χρυσόστομου, τ. PG 60, στλ. 535/Ἄξιολογία ΙΔ', § θ': «Ὁρᾷς τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ῥήματος, καὶ πῶς διηνεκῶς ἐλεήμονας ἡμᾶς δούλεται εἶναι; Οὐ γὰρ εἶπεν, **Ἐλεήσατε**, ἀπλῶς, ἀλλ', **Ἐνδύσασθε**: ἵνα ὥσπερ τὸ ἱμάτιον ἀεὶ μεθ' ἡμῶν ἔστιν, οὕτω καὶ ἡ ἐλεημοσύνη. Καὶ οὐκ εἶπεν ἀπλῶς, **Ἐλεημοσύνην**, ἀλλὰ, **Σπλάγχνα οἰκτιρῶν**, ἵνα φυσικῆν μιμησώμεθα φιλοστοργίαν».
8. Πρὸβλ. ἰδίως Τροπάρια Μεγ. Παρακλήσεως εἰς τὴν Θεοτόκον.
9. Χαιρετισμοὶ Θεοτόκου, Οἶκος Η´.
10. Γαλάτ. γ´ 27.
11. Γαλάτ. β´ 20.
12. Ἰ. Χρυσόστομου, PG τ. 58, στλ. 486/Ἄξιολογία ΜΖ', § δ': «Χωρὶς μὲν γὰρ παρθενίας δυνατὸν ἰδεῖν χωρὶς δὲ ἐλεημοσύνης ἀμήχανον τῶν γὰρ ἀναγκαίων τοῦτο ἔστι καὶ συνεχόντων τὸ πᾶν. Οὐκ ἄρα ἀπεικίτως καρδίαν αὐτὸ κεκλήκαμεν ἀρετῆς».
13. Ἐφεσ. δ´ 32· Α Πέτρο. γ´ 8.
14. Ρωμ. ιβ´ 10.
15. Α´ Πέτρο. γ´ 8.
16. Ἐφεσ. δ´ 32.
17. Πρὸβλ. Ἐφεσ. ε´ 1-2.
18. Πρὸβλ. Α´ Πέτρο. α´ 8.
19. Πρὸβλ. Ἰωάν. γ´ 16, Γαλ. δ´ 4.